

ការចិញ្ចឹមជ្រូកសាច់

សេចក្តីផ្តើម

ជ្រូកជាសត្វមួយប្រភេទដែលគេចិញ្ចឹមតាំងពីយូរយារណាស់មកហើយ ។ សព្វថ្ងៃនេះជ្រូកបានសាយភាយគ្រប់ទិសទីទាំងក្នុងតំបន់ត្រជាក់ និង តំបន់ត្រូពិច ។

ផលប្រយោជន៍របស់សត្វជ្រូក

- អាចចិញ្ចឹមលើផ្ទៃដីតូចបានច្រើន
- ស៊ីចំណីចំរុះបានច្រើនមុខ
- ផ្តល់ទិន្នផលសាច់(កាកាស)ពី ៧០-៧៥%
- ផ្តល់សាច់, ខ្នាញ់, ស្បែក, ឆ្អឹង, រោម, លាមក
- ផ្តល់លាមកបញ្ចូលក្នុងឡធីវី-ឧស្ម័នដើម្បីបំប្លែងជាឧស្ម័នសំរាប់ដុត

ត្រូវយល់ដឹងចំនុច សំខាន់ៗដូចតទៅ

- ១/ អំពីពូជជ្រូក
- ២/ អំពីទ្រុង
- ៣/ ការរៀបចំចំណី
- ៤/ ការថែទាំ
- ៥/ អនាម័យការពារ និងព្យាបាល

ពូជជ្រូកដែលមាននៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា

ពូជជ្រូកក្នុងស្រុក:

១. ពូជជ្រូកហៃណាំ

-បាននាំចូលពីចិនមកប្រទេសកម្ពុជាតាំងពីសតវត្សទី១៩ មានសំបុរពណ៌ខ្មៅឬ ពពាលក្បាលតូចវែងដូចសាជី ត្រចៀកបាក់ ខ្លួនក្រអាញខ្នងអែនបន្តិច, អាយុ ៧-៩ ខែ ទំងន់ ៦០គ.ក្រ, ទំងន់ ១០០គ.ក្រ អាយុ១២- ១៥ខែ ។ កូនមួយលើកៗមាន៩-១២ ក្បាល ទំងន់ពី ៥០០ -៦០០ក្រាម ។ មួយឆ្នាំអាចផ្តល់កូនបាន ២ សារ

២. ជ្រូកកំពត

-ជាពូជជ្រូកមានប្រភពពីខេត្តកំពត មានច្រមុះវែងខ្នងអែនពោះធំ ម្រាមជើងក្រោយប៉ះដី រោមវាតិចហើយខ្លីមានសំបុរខ្មៅ ទំងន់ ៦០គក្រ ៨ - ៩ ខែ និងទំងន់ ១០០គក្រ ពី ១៣ -១៤ ខែ

៣. ពូជជ្រូកកណ្តុរ

-ជាពូជនៅភាគអាស៊ីដូចឈ្មោះនេះស្រាប់ ក្បាលដូចកណ្តុរ, ច្រមុះស្រួច, ខ្លួនខ្លី, ខ្នងអែន, ពោះធំហើយធ្លាក់ស្ទើរដល់ដី ៦០គក្រ ក្នុងអាយុមួយឆ្នាំ កូនមធ្យម ១៤ក្បាលក្នុងមួយសំបុក

៤. ពូជជ្រូកដំរី

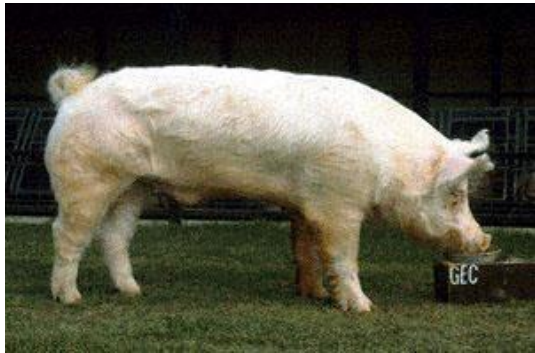
-វាមានផ្ចាត់ស្បែកជ្រួញក្បែរភ្នែកមាន ច្រមុះធំៗ ត្រង់ខ្លី, កខ្លី ក្បាលធំ , ខ្លួនធំហើយក្រាស់, ជើងមាំ ហើយខ្លី ដំណើរដូចដំរី ទំងន់ ៦០គក្រអាយុ ៧ - ៨ខែ សាច់ជ្រាយ, ជាប្រភេទជ្រូកមានខ្លាញ់ច្រើន ។

ពូជជ្រូកបរទេស ឬ ពូជនាំចូល

១. ជ្រូកយ៉កសៀវ

-សំបុរ និងរោមពណ៌ស ប្រភពពីអង់គ្លេស,
ក្បាលធំ, មាត់ខើចឡើងលើបន្តិច, ត្រចៀកធំឈរត្រង់,
មាឌធំ ខ្លួនវែង ធំស្មើពីស្មាដល់កូច
ពូកែសំរាប់ខ្លួននឹងបរិយាកាស, មិនសូវរើសចំណី,
សាយកូន ១០-១១ក្បាលក្នុង១សំបុក, ពូកែចិញ្ចឹមកូន ទឹកដោះល្អ

២. ពូជជ្រូកឡង់វ៉ាស

-សំបុរ និងរោមពណ៌ស ប្រភពពីដាណឺម៉ាក,
ក្បាលតូច, មាត់តូចវែងត្រង់, ត្រចៀកធំបាក់គ្របភ្នែក,
ខ្លួនវែង, ភ្លៅរីក, មានសាច់ក្រហមច្រើន, ពូកែ
សំរាប់ខ្លួននឹងបរិយាកាស, មិនសូវរើសចំណី
សាយកូន ១០-១១ក្បាលក្នុង១សំបុក, ពូកែចិញ្ចឹមកូន ទឹកដោះល្អ

៣. ពូជជ្រូកឌុយរ៉ុក

-សំបុរ ក្រហមព្រលែត ឬត្នោត, ប្រភពពីភាគឥសានអាមេរិក,
អត្រាសាច់, និងសាច់ក្រហមច្រើន, ពូកែសំរាប់
ខ្លួននឹងបរិយាកាស, មិនសូវរើសចំណី, សាយកូន,
៩-១០ក្បាលក្នុង១សំបុក ស្រួលចិញ្ចឹម, មិនសូវមានជំងឺ

provided by National Swine Registry

៤. ពូជជ្រូកប៊ែកសៀវ

-សំបុរខ្មៅមានចំនុចពណ៌ស ៦កន្លែង, ប្រភពពីអង់គ្លេស,
កូនតិច ៧-៨ក្បាលក្នុង១សំបុក, មិនពូកែចិញ្ចឹមកូន ទឹកដោះតិច

៥. ពូជជ្រូក ហាំសៀវ

-សំបុរខ្មៅ និងមានប្រឡៅពណ៌ស, ប្រភពពីអង់គ្លេស
មានរង្វង់សព៌ទ្ធជុំវិញស្មា និងជើងមុខ, មាឌល្មម
ត្រចៀកឈរត្រង់, ពូកែសំរាប់ខ្លួននឹងបរិយាកាស
មិនសូវរើសចំណី ស្រួលចិញ្ចឹម, សាយកូន ១១ក្បាល
ក្នុង១សំបុក ពូកែចិញ្ចឹមកូន ទឹកដោះច្រើន

provided by National Swine Registry

ការរៀបចំទីកន្លែងសំរាប់ធ្វើទ្រុង- ការសាងសង់ទ្រុង

ចំពោះការសង់ទ្រុងយើងអាចសង់បានច្រើនរបៀបដោយយោងទៅតាមធនធានរបស់អ្នកចិញ្ចឹមនិងគោលបំណងរបស់អ្នកចិញ្ចឹមជាលក្ខណៈគ្រួសារ ឬជាបែប ឧស្សាហកម្ម ។

1. ការរៀបចំទីកន្លែងសំរាប់ធ្វើទ្រុង

- ដីខ្ពស់មិនដក់ទឹកនៅរដូវវស្សា
- សង់ខ្ពស់ផុតពីដីបើនៅតំបន់ជ្រាល
- កែវរផ្ទះឆ្ងាយពីផ្លូវដើរ

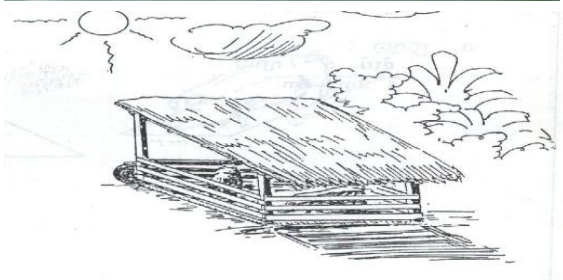

2. ទិស

- ត្រូវសង់បែរមុខឆ្ពោះទៅទិសខាងកើត

3. ទំហំទ្រុង

- សំរាប់ជ្រូកសាច់ ៦ក្បាលៈ ទទឹង ៣ម បណ្តោយ ៤ម

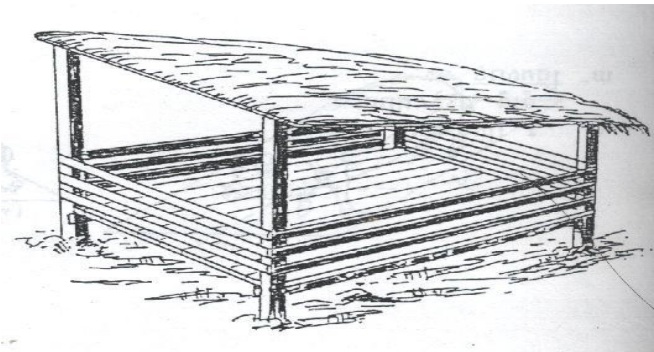

4. របៀបសាងសង់ទ្រុង មានពីរបៀប

សង់ទ្រុងខ្ពស់ផុតពីដី (រាងបង្ហាវ)

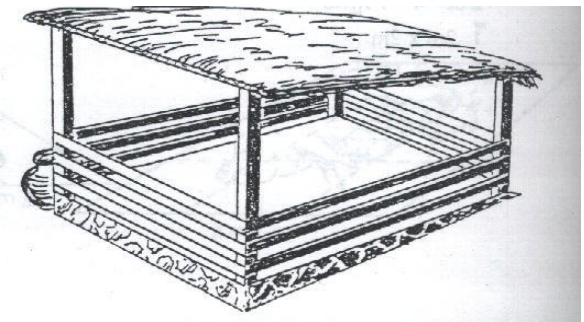
សំរាប់ទ្រុងជ្រូកសាច់ ៣ ក្បាលទំហំ៦ម.ការេ

- ទទឹង ២ ម បណ្តោយ ៣ម២
- ជំរៅដាំបង្គោល ០.៥ម
- កំពស់ទ្រុង ២ម (ផ្នែកខាងមុខ)
- កំពស់បង្គោលទ្រុង ១.៥ម (ផ្នែកខាងក្រោយ)
- សង់ទ្រុងផុតពីដី ០.៥ម
- កំរាលស៊ីម៉ង់ត៍ ដំបូលស្លឹកឬស័ង្កសី

2. សង់ទ្រុងផ្ទាល់ដី

- កំរាលស៊ីម៉ង់ត៍ មានចំណោត ៣៥(រមៀលក្រូច)
- បើមិនក្រាលស៊ីម៉ង់ត៍ត្រូវបុកបង្ហាប់ដីអោយណែន មានចំណោត ៣៥(រមៀលក្រូច)
- ជីកកូនប្រឡាយពីក្រោយទ្រុងសំរាប់បង្កូរទឹកនោម និងលាមកសំរាប់ធ្វើដី

វិធីសាស្ត្រនៃការផ្តល់ចំណីនិង អនាម័យ

ក. អំពីចំណីសំរាប់ចិញ្ចឹមជ្រូក

ចំណីគឺជាកត្តាសំខាន់ សំរាប់ការលូតលាស់របស់ជ្រូក ដើម្បីឱ្យលទ្ធផលល្អ ។ ក្នុងផលិតកម្មជ្រូក ផ្ទៃចំណីត្រូវ ចំណាយប្រមាណ ៦០-៨០% នៃផ្ទៃចំណាយសរុប ។ ការផ្តល់ចំណីត្រូវធ្វើយ៉ាងណា ឱ្យគ្រប់គ្រាន់ទាំងបរិមាណ និង គុណភាពសមស្របទៅតាមតំរូវការជីវជាតិរបស់ជ្រូក ។

គោលការណ៍គ្រឹះចំណីអាហារសំរាប់ជ្រូក

ចំណីដែលមានគុណភាពល្អ ធ្វើឱ្យការចិញ្ចឹមជ្រូកធំឆាប់លឿន ។ ដូច្នេះហើយចំណីដែលមាន ជីវជាតិសមស្រប ទៅតាមតំរូវការរបស់ជ្រូកមានដូចជា ថាមពល ជាតិសាច់ វីតាមីន និង សារធាតុរ៉ែ ដែលសារធាតុទាំងនោះមាន តួនាទីដូចខាងក្រោម៖

ជីវជាតិចំណី	ថាមពល	ជាតិសាច់	វីតាមីន	រ៉ែនិង
តួនាទី	-រំលាយអាហារ -ធ្វើចលនា -ថែរក្សា ផលិតកម្ម	-បង្កើតជាតិសាច់ -ជួលកោសិកាសាច់ -សត្វធំឆាប់	-ការពារជំងឺ -ស៊ីចំណីឆ្ងាញ់ -ស្រូបយកជីវជាតិ	-សំរាប់ការថែរក្សា -លូតលាស់ឆ្អឹង -ផលិតទឹកដោះ -រក្សាមុខងារសរីរៈ
សមាសធាតុគីមី	កាបូនអ៊ីដ្រាត	អាស៊ីតអាមីនេ	A, D , E ,K B1 , B6 ,B12 , C PP,	Ca , P , Mg , Na Cl , K , S , Cu, I, Fe, Mn , Zn
ប្រភេទចំណី	-ចុងអង្ក - កន្ទក់ -ពោត - ដំឡូង -ស្ព - ខ្នាញ់ -ផ្លែចេក - ទឹកត្នោត 	-ត្រី - កំពិស -ជន្លេន - កណ្តុប -ចង្រិត - សណ្តែកដី -សណ្តែកសៀង 	-ត្រកូន - ផ្ទៃ-ស្មៅ -បន្លែបៃតងតង	-សំបកខ្យង -ម្សៅឆ្អឹង -សំបកក្តាម -អំបិលិល

តារាង ជីវជាតិរបស់ចំណី

ឈ្មោះចំណី	សារធាតុស្នូត (%)	ជាតិសាច់ (%)
ម្សៅត្រីលេខ១	៩២	៥៤
ម្សៅត្រីលេខ២	៨៨	៣៥
ត្រីស្រស់	២៥	៥០
សណ្តែកសៀង	៨៩	៤៣
ចុងអង្ករ	៨៨	៨
កន្ទក់	៨៨	១១
ពោតល្បឿង	៨៧,៣៨	១០,៥
ត្រកូន	៩,២៧	២៥
ផ្លិ	២១,៥២	៣៣
ស្លឹកដំឡូងជ្វា	១៩,៤	១៥,៤
កំប្លោក	២១,២៩	១៧
ស្លឹកម្រុំ	៨៨	២៥
ស្លឹកមន	៨៨	២៥

ខ/របៀបផ្សំចំណី

ដើម្បីជ្រូកដែលចិញ្ចឹមឆាប់ធំធាត់ល្អ ក្នុងរយៈខ្លី យើងត្រូវផ្សំចំណីដោយធ្វើយ៉ាងណា ឱ្យមានជីវជាតិសមស្រប តាមតំរូវការរបស់ជ្រូក ទាំងថាមពល ជាតិសាច់ វីតាមីន និង វ៉ែននីជ ។ ព្រមទាំងគិតលើ រស់ជាតិឆ្ងាញ់ជ្រូកចូលចិត្ត បានច្រើន និង ប្រើធនធាន ដែលងាយរកក្នុងមូលដ្ឋាន ដែលមានតំលៃថោកបំផុត ។

របៀបផ្សំចំណី ដោយប្រើមេចំណី ស៊ីក៊ី ១៥១ ឬ ៧៥១សំរាប់ជ្រូកសាច់

ធាតុផ្សំ	ជ្រូកសាច់ទំងន់ ១៥ - ៣០ គក្រ	ជ្រូកសាច់ទំងន់ ៣០ - ៦០ គក្រ	ជ្រូកសាច់ទំងន់ ៦០ គក្រ ដល់លក់
មេចំណី ១៥១,៧៥១	៣០ គក្រ	២៨ គក្រ	២៥ គក្រ
ចុងអង្ករ ឬ ពោត	៦០ គក្រ	៥៥ គក្រ	៦០ គក្រ
កន្ទក់ម៉ដ្ឋ	១០ គក្រ	១៧ គក្រ	១៥ គក្រ
សរុប	១០០ គក្រ	១០០ គក្រ	១០០ គក្រ

រូបមន្តចំណីផ្សំពីវត្ថុធាតុដើមដែលអាចរកបានងាយ

ធាតុផ្សំ	កូនជ្រូក ១៥-៣០គក្រ	ជ្រូកជំទង់ ៣០-៦០ គក្រ	ជ្រូកពេញវ័យ ៦០-១០០គក្រ	ជ្រូកបា	ជ្រូកមេ
កន្ទក់/ចុងអង្ករ	២៥	៣២	៤៨	៦៥	៦០
ពោតក្រហមកិន	៤៤	៤២	៣១	២៥	២០
សណ្តែកសៀង	១៥	១២	៨	៣	៣
កាកដូង	-	៣	៣	២	៨
ម្សៅត្រី	១២	៧	៦	២	៥
ទឹករង្សស្តុត	២	២	២	២	២
ម្សៅខ្យង	១,៥	១,៥	១,៥	១,៥	១,៥
អំបិល	០,៥	០,៥	០,៥	០,៥	០,៥
ប្រេមីថ (ម្សៅជីវជាតិ)	០,១៥	០,១៥	០,១៥	០,១៥	០,១៥
កំរិតប្រូតេអ៊ីន	២០%	១៧%	១៦%	១៣%	១៤%

ស៊ីដេស ១៩៩៦

គ/ការប្រើប្រាស់ត្រីផ្តាប់ជាចំណីជ្រូក

ត្រីជាប្រភេទចំណីដែលសំបូរទៅដោយជាតិសាច់ ល្អជាងគេសំរាប់ផ្តល់ឱ្យជ្រូក ។ ត្រីនៅកម្ពុជាយើងសំបូរ នៅរដូវនេសាទ ចន្លោះ ខែ មករា ដល់ខែ កុម្ភៈ ក្រៅពីធ្វើប្រហុកផ្អក គេអាចហាល និងផ្តាប់ទុកសំរាប់ជាចំណីសត្វ ជាពិសេសជ្រូកចូលចិត្តស៊ីចំណីត្រីផ្តាប់ណាស់ ។

របៀបធ្វើត្រីផ្តាប់

១. ប្រឡាក់ ត្រី ជាមួយស្ករឱ្យបានសព្វល្អ ផ្តាប់ទុករយៈពេល ១៥-២០នាទី
២. រោយ និង ច្របល់ កន្ទក់លាយជាមួយ ល្បាយត្រី និង ស្ករឱ្យសព្វ ល្អ
៣. ស្បោងផ្លាស្ទិច ត្រូវច្រកចូលក្នុងធុង ឬ ពាងមុនពេលដាក់ត្រីចូល

៤.ដាក់ត្រីចូល ក្នុង ពាង ឬធុង បង្ហាប់ឱ្យណែន ចងមាត់ឱ្យជិត និង កៅស៊ូពោះវៀនកង កុំឱ្យខ្យល់ចូល
 ៥.រក្សាទុកពី ២-៣សប្តាហ៍ អាចយកអោយជ្រូកស៊ីបាន និង អាចរក្សាគុណភាពទុកបានរហូតដល់ ៦ខែ
 ទៅ១ឆ្នាំ ។

របៀបលាយឱ្យជ្រូកស៊ី: យកម្ដងសំរាប់ឱ្យជ្រូកស៊ីបាន ៣-៤ ថ្ងៃ ជៀសវាង បើកគំរបញឹកញាប់ពេក
 ការពារការចូលខ្យល់ ធ្វើឱ្យត្រីផ្កាប់ ឆាប់ដុះផ្សិតខូចគុណភាព

ធាតុផ្សំ	ជ្រូកសាច់ទំងន់ ១៥ -៣០ គក្រ	ជ្រូកសាច់ទំងន់ ៣០ -៦០ គក្រ	ជ្រូកសាច់ទំងន់ ៦០-១០០ គក្រ
ត្រីផ្កាប់	០,៤ គក្រ	០,៥ គក្រ	០,៥ គក្រ
ចុងអង្ករ ឬ ពោត (បបរ , កាកស្រា)	០,៧ គក្រ	១ គក្រ	១,៥ គក្រ
កន្ទក់ម៉ដ្ឋ	០,៧ គក្រ	១ គក្រ	១,៥ គក្រ
សរុប	២ គក្រ	២,៥ គក្រ	៣,៥ គក្រ

គេអាចលាយជាមួយ បបរ ឬ កាកបាយស្រា ជាចំណីសំរាប់ចិញ្ចឹមជ្រូកល្អប្រសើរ ។

យ/របៀបផ្តល់ចំណី

បរិមាណចំណីដែលជ្រូកស៊ីមួយក្បាលក្នុងមួយថ្ងៃអាស្រ័យទៅលើ អាយុ និង ទំងន់របស់ជ្រូក និង ប្រភេទ
 ចំណីដែលយើងផ្តល់ឱ្យវាស៊ី ។

តារាងបរិមាណចំណីដែលជ្រូកស៊ី ១ក្បាលក្នុង១ថ្ងៃ ដោយផ្តល់ជាចំណីស្ងួត

អាយុរបស់ជ្រូក	សប្តាហ៍ទី៤-៨ ១០-២០គក្រ	សប្តាហ៍ទី៨-១២ ២០-៤០ គក្រ	សប្តាហ៍ទី១២-១៦ ៤០-៦០ គក្រ	ជ្រូកពេញវ័យ ៦០-១០០ គក្រ
បរិមាណចំណីស៊ីមធ្យម ១ក្បាល/ថ្ងៃ (គក្រ)	០,៥-០,៧	១-១,៥	១,៥-២	២-៣,៥

ស៊ី.ភី ២០០៦

-ការផ្តល់ចំណីដល់ជ្រូកត្រូវឱ្យបានទៀងទាត់ពេលវេលានិងមិនត្រូវផ្លាស់ប្តូរចំណីភ្លាមៗទេ ធ្វើឱ្យជ្រូកប្លែកចំណី ភាគស៊ីចំណីបានតិច ។

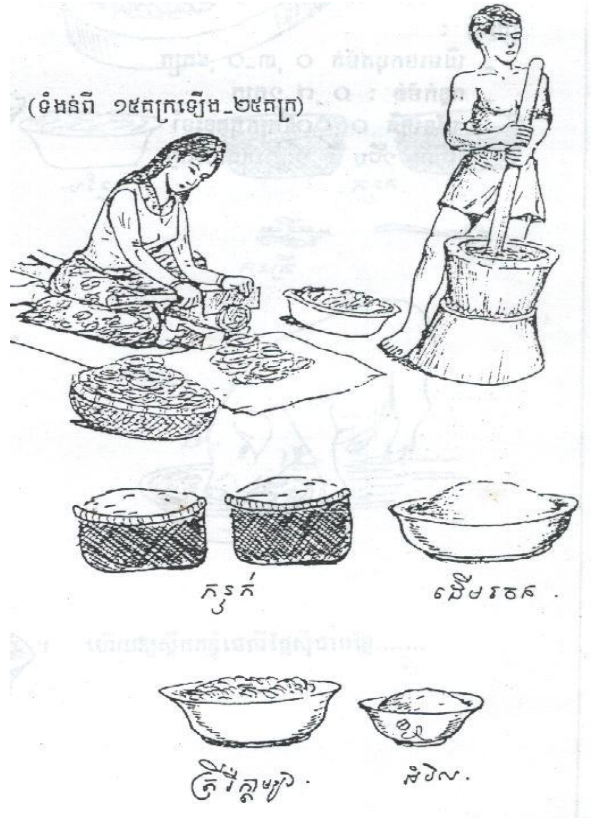
ង.ចំណីកាកសំណល់ផ្ទះបាយ

រួមមាន: ទឹកអង្ករ កាកបាយ ទឹកលាងត្រីឬសាច់ កន្ទក់ បន្លែខ្លះ ។

-ចំណីប្រើលាយដើមចេក

របៀបលាយ:

- កន្ទក់ម៉ត់ ទំងន់ ១-១.៥គ. ក្រ
- ដើមចេកបូកម៉ត់ ០.៥-១គ. ក្រ
- ត្រីឬក្តាមខ្យង ទំងន់ ០.១-០.២គ. ក្រ
- អំបិល ១ស្លាបព្រាបាយ

-ចំណីប្រើលាយបន្លែបៃតងតង

រួមមាន: ត្រកូន ស្លឹកដំឡូងមី ចុងអំពៅ ស្លឹកកន្ទំថេត ម្រំ... ។ល។

របៀបលាយ:

- បន្លែទំងន់ ០.៥-១គ. ក្រ
- កន្ទក់ទំងន់ ១-១.៥គ. ក្រ
- ត្រីក្តាមទំងន់ ០.១គ. ក្រ
- អំបិល ១ស្លាបព្រាបាយ

ចំណាំ ត្រូវប្រើចំណីតាមកំរិតនិងតំរូវការតាមអាយុ ឬទំងន់របស់សត្វ។ តែបើប្រើចំណីមិនបានគ្រប់គ្រាន់បណ្តាលឱ្យ ជ្រូកធំឆាត់យឺត សុខភាពខ្សោយមានជំងឺ ។ តែបើផ្តល់ចំណី កាកសំណល់ផ្ទះបាយត្រូវចំអិនអោយបានឆ្អិនល្អចៀសវាង ជ្រូកភាគ ។

អនាម័យ

អនាម័យគឺជាកូនច្បាប់មួយដែលមិនអាចខ្វះបានមិនថាតែមនុស្សទេ សូម្បីតែសត្វក៏ត្រូវការអនាម័យដែរ ។
 ព្រោះអនាម័យអាចកាត់បន្ថយវីរុសសំលាប់មេរោគបានមួយចំនួនហើយអាចរក្សាសុខភាពសត្វទប់ទល់នឹងជំងឺនានាផង ។

ក- អនាម័យទ្រុងចិញ្ចឹម

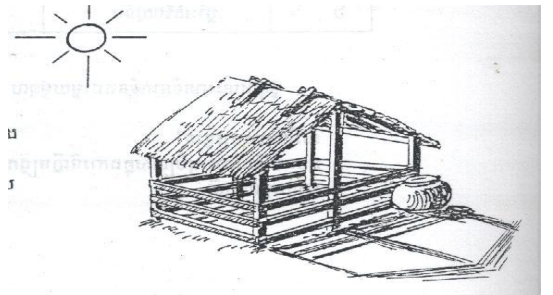
ការសំអាត

- ត្រូវសំអាតទ្រុងរាល់ថ្ងៃ, កើបលាមក
 ចេញ លាងជំរះទឹកនោម លាមកលើ
 កំរាលអោយស្អាតល្អ ។

• ពន្លឺ

- ទ្រុងត្រូវអោយពន្លឺថ្ងៃចាំងចូលបាន ព្រោះ
 ពន្លឺ អាចសំលាប់មេរោគបានមួយចំនួន ។

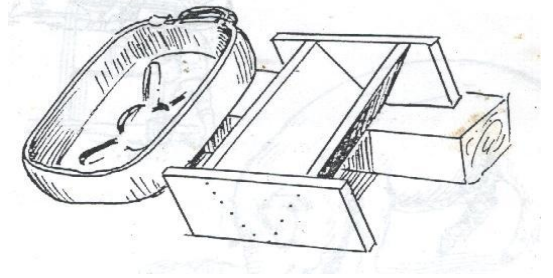

ខ្យល់អាកាស

- ទ្រុងត្រូវអោយខ្យល់ចេញចូលបានល្អ, មិនត្រូវ
 ធ្វើកញ្ជ័រព្រៃដែលមិនអាចអោយខ្យល់ចេញចូលស្រួល ។

ស្លុកទឹក និងស្លុកចំណី

- ត្រូវដុសលាងសំអាតហាលថ្ងៃអោយស្អាត
 ក្រោយពេលអោយជ្រូកស៊ីរួច ។

ខ. អនាម័យលើជ្រូក

លាងសំអាត

- ត្រូវឧស្សាហ៍ងូតទឹក ឬ លាងជ្រូក ពិសេសមុនពេលដាក់ចំណីឱ្យស៊ី ។
- យើងត្រូវលាងទឹក រៀងរាល់ថ្ងៃ (នៅរដូវក្តៅយ៉ាងហោចណាស់១ដង/១ថ្ងៃ) ។

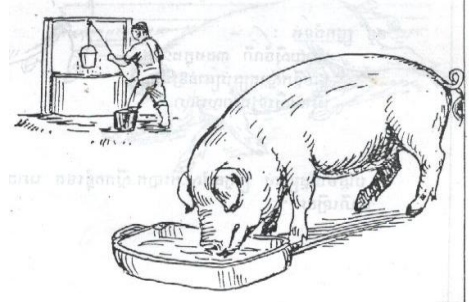
គ. អនាម័យចំណីនិង ទឹកផឹក

ចំណី

- មិនត្រូវផ្តល់ចំណីជូន វីធូមដុះផ្សិត អោយជ្រូកស៊ីទេ ។ ចំណីដែលជាកាកសំណល់ផ្ទះបាយ វិភាមហាង ត្រូវស្មៅរកដៅអោយពុះម្តងទៀត ។

ទឹកផឹក

- ត្រូវផ្តល់ទឹកស្អាតថ្លា (ទឹកអណ្តូង ត្រពាំង)អោយជ្រូកផឹក ។
- បរិមាណ: កូនជ្រូក = ៤-៥លីត្រ/ថ្ងៃ
- ជ្រូកធំ = ៧-៨លីត្រ/ថ្ងៃ ។

ឃ. របៀបវាស់ ប្រមាណទំងន់ខ្លួនជ្រូក:

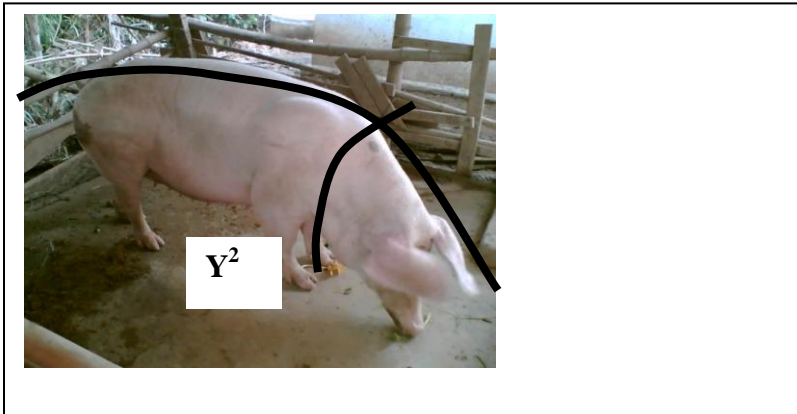
ដើម្បីស្រង់ទិន្នន័យ ទំងន់ខ្លួនសត្វជ្រូកបានប្រចាំសប្តាហ៍តាមរយៈការវាស់ទំហំ និង ប្រវែងខ្លួនសត្វដោយប្រើខ្សែម៉ែត្រសំពត់:

- វាស់ទំហំខ្លួនសត្វជ្រូក គឺ ចាប់វាស់ជុំវិញទ្រូង ក្រោយជើងមុខ (X)
- វាស់ប្រវែងដងខ្លួន គឺ ចាប់វាស់ពី ក្បាល (គល់ក) ដល់ គល់កន្ទុយ (Y)

គិតទំងន់ខ្លួនសត្វតាមរូបមន្ត

$$\text{ទំងន់ខ្លួនជ្រូក (W)} = \frac{X^2 \quad X \quad Y^2}{14400} \quad +/- \quad 5\text{Kg}$$

បញ្ជាក់: (+/-5Kg) បើជ្រូកធំ ត្រូវបន្ថែម ៥ គក្រ ប្រសិនបើជ្រូកស្តម ដក ៥ គក្រ ។

មេរៀនទី៤ ការក្រៀមក្រងជ្រូកឈ្មោល

ក.សំភារៈ

មាន កាំបិត/ឡាម ប៉ាំង ដំបៀត ថ្នាំលាបរបួស អាល់កុល សំឡី ថ្នាំបំបាត់ការឈឺចាប់ ។

ខ.វិធីសាស្ត្រក្រៀមក្រង

- កូនជ្រូកឈ្មោលអាយុ ១០ ថ្ងៃឡើងអាចក្រៀមបាន ពីព្រោះមិនអន់ចំណី ភាប់ជាមុខរបួស
- ចាប់កូនជ្រូកដាក់ផ្ទៃរងឡើងលើទាញទៅមុខ យកដៃរុញពងស្វាសពីរចេញមកក្រៅ
- ជូតសំអាតដោយអាល់កុល ឱ្យបានស្អាត
- វះផ្នែកខាងក្រោមនៃពងស្វាស ប៉ាំងគាបពងស្វាស មូល ឬក៏បេះផ្តាច់ចេញម្តងមួយ
- ជូតសំអាតមុខរបួសដោយអាល់កុល និង លាប អ៊ីយ៉ូត ឬ ប៊ីមេទីឡែន
- ដាក់កូនជ្រូកកន្លែងស្អាត មិនសើម ។

រុញពងស្វាសចេញ

យកឡាមវះពងស្វាស

គ្រៀបពងស្វាស

ជូតនិងលាបថ្នាំ

មេរៀនទី៥ ការប្រើប្រាស់សំភារៈ ឱសថបសុពេទ្យ

ក. ថ្នាំបញ្ចុះកំដៅ បំបាត់ការឈឺចាប់៖

- អាណាហ្សាំង (Anagin)
- ប៉ារ៉ាសេតាម៉ុល (Paracetamol)

ខ. ថ្នាំវីតាមីន និង ថ្នាំបំប៉នកំលាំង

- អាដេអ៊ី បេកុំប្លិច (ADE Becomplex) ប្រើលើសត្វស្រ្តោស ទើបជាពីឈឺ ស៊ីចំណីឆ្ងាញ់
- កាល់ស្យូម (Calcium) បង្កើនកំលាំង ទឹកដោះ ឆ្អឹង

គ. ថ្នាំព្យាបាលជំងឺ អង់ទីប៊ីយូទិក (Antibiotic)

- ប៉ង់ស្ត្រីប (Panstrep) រលាកក្លាយ កញ្ជ្រើល រលាកស្បូន សាទឹក
- អាមុកស៊ីលីន (Amoxyline) រលាកក្រពះ ពោះវៀន ផ្លូវដង្ហើម ហើមក គ្រុនក្តៅ រាគ ក្បៀន
- អុកស៊ីតេត្រាស៊ីគ្លីន (Oxytetracyclin) រលាកក្រពះ ពោះវៀន ផ្លូវដង្ហើម ហើមក គ្រុនក្តៅ
- សុលហ្វា (Solfa 33) រាគ សាទឹក រលាកក្រពះ / ពោះវៀន ផ្លូវដង្ហើម ហើមក គ្រុនក្តៅ

ឃ. ថ្នាំប៉ារ៉ាស៊ីត

- អ៊ីម៉ូមេត៊ីន (Imomectin) ទំលាក់ព្រូន ចៃ តឹកកែ អង្កែ
- ឡេវ៉ាមីសុល (Levamisol) ទំលាក់ព្រូនមូល នៅក្នុង ក្រពះ ពោះវៀន និង សួត

មេរៀនទី៦ វិធានការការពារជំងឺជ្រូក

ក. បុព្វហេតុ៦យ៉ាងនាំឱ្យសត្វឈឺ:

- ១-លក្ខខណ្ឌរស់នៅមិនសមស្រប (ទ្រុងចង្ហៀត កំដៅខ្លាំងពេក កង្វះអនាម័យ)
- ២-ផ្តល់មិនគ្រប់គ្រាន់ (បរិមាណ គុណភាពចំណី)
- ៣-សត្វមានផ្ទុកប៉ារ៉ាស៊ីត (មូស ចៃ អង្កែ ព្រូន)
- ៤-មេរោគបង្កជំងឺលើសត្វ (បាក់តេរី វីរុស ពពួកផ្សិត)
- ៥-សត្វពុល (ពុលចំណី ជាតិគីមី សត្វមានពិសខាំ)
- ៦-សត្វរហួស (មុត បាក់ ត្រិច)

ខ. ដំណោះស្រាយលើបុព្វហេតុ ៦យ៉ាងនាំអោយសត្វមានសុខភាពល្អ

- ១-ទំហំទ្រុងសមស្រប មានខ្យល់ និងពន្លឺគ្រប់គ្រាន់ ត្រជាក់ សំអាតទ្រុងជាប្រចាំ បំបាត់ក្លិនមិនល្អ
- ២-ផ្តល់ចំណីគ្រប់គ្រាន់ ទាំងបរិមាណ និង គុណភាព
- ៣-ទំលាក់ប៉ារ៉ាស៊ីត ឱ្យបានទៀងទាត់ និង ធ្វើអនាម័យទ្រុង
- ៤-ចាក់ថ្នាំការពារជំងឺឆ្លង
- ៥-ផ្តល់ចំណីដែលគ្មានជាតិពុល រក្សាជាតិគីមីពុល ឆ្ងាយពីទ្រុងសត្វ
- ៦-ប្រុងប្រយ័ត្នកុំឱ្យជ្រូកមានគ្រោះថ្នាក់ មុត បាក់ ថ្លោះ ត្រិច ដោយប្រការផ្សេងៗ

កំណត់ចំណាំ: នៅពេលខ្លះសត្វជ្រូកឈឺអាចបណ្តាលមកពីករណី មួយ ឬ ច្រើនករណី ក្នុងពេលតែមួយដូច្នោះ យើងត្រូវដោះស្រាយគ្រប់ករណីទាំងអស់ ដោយជ្រើសយកករណីណាដែលចាំបាច់ត្រូវដោះស្រាយមុនគេ ។

មេរៀនទី៧ លក្ខណៈទូទៅនៃវ៉ាក់សាំងការពារជំងឺជ្រូក

១. វ៉ាក់សាំងជាអ្វី ?

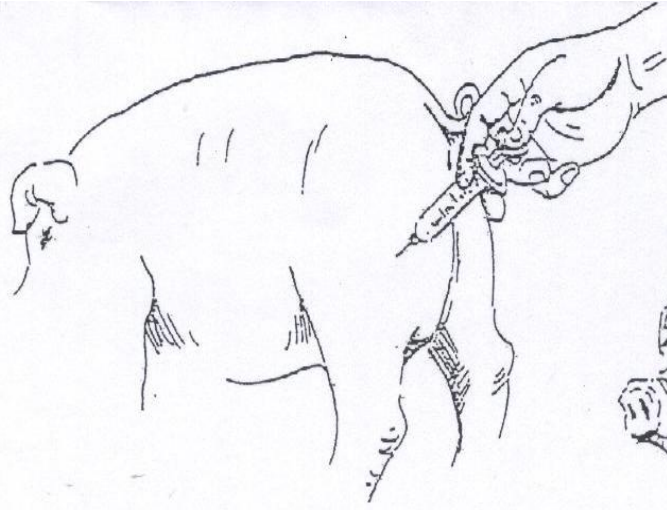
- វ៉ាក់សាំងជាថ្នាំសំរាប់ការពារជំងឺឆ្លងរាតត្បាត ។ វាមិនមែនជាថ្នាំព្យាបាលទេ ។
- វ៉ាក់សាំងមិនបណ្តាលអោយសត្វកើតជំងឺ និងស្តុមទេ ។
- វ៉ាក់សាំង១មុខការពារជំងឺ បានតែជំងឺមួយប្រភេទប៉ុណ្ណោះ ។
- ត្រូវចាក់វ៉ាក់សាំងអោយសត្វណាដែលមានសុខភាពល្អ ។
- ភាពស៊ាំនៃថ្នាំ នឹងកើតមានឡើងក្រោយពេលចាក់ពី ១៥-២៥ថ្ងៃ
- វ៉ាក់សាំងនីមួយ ផ្តល់ភាពស៊ាំអោយខ្លួនសត្វទៅតាមប្រភេទវ៉ាក់សាំង គឺខ្លះ ៦ខែ ,ខ្លះ ១ឆ្នាំ ។

២. កម្មវិធីប្រើប្រាស់វ៉ាក់សាំងការពារជំងឺជ្រូក:

តារាងការចាក់ថ្នាំការពារលើកូនជ្រូក:

អាយុ (ថ្ងៃ)	ថ្នាំជាតិដែក	ក្រៀមកូន ជ្រូកឈ្មោល	ការពារជំងឺ បេស្តជ្រូក	ការពារជំងឺ សាល់ម៉ូណូ ឡូស	ការពារជំងឺ សាទឹកជ្រូក	ការពារជំងឺ កញ្ជើស ជ្រូក	ចាក់ថ្នាំ ទំលាក់ ច្រូន
៣	២ម.ល						
១៥-២០		ក្រៀម					
៣៥			ចាក់១កំរិត				
៤០				ចាក់១កំរិត			
៤៥					ចាក់១កំរិត		
៥០						ចាក់១កំរិត	
៦០							ទំលាក់ជ្រូក

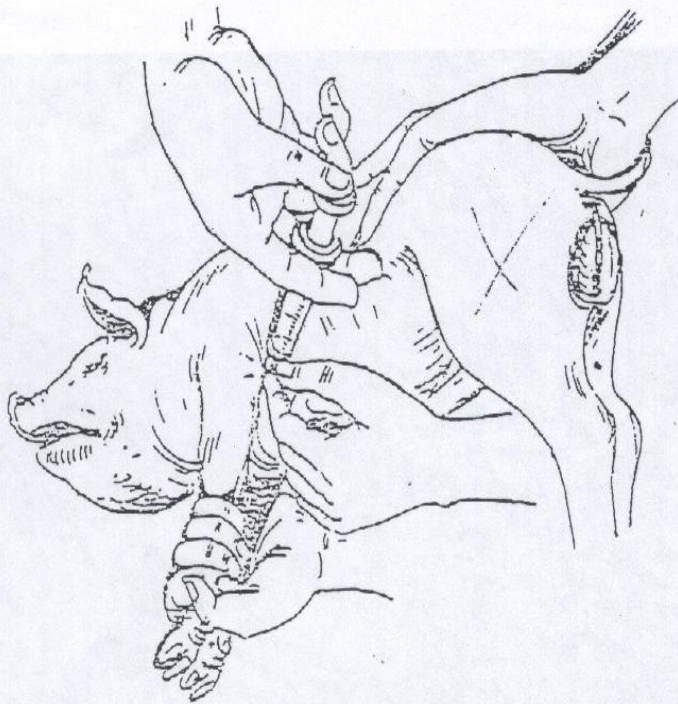
វិធីសាស្ត្រផ្តល់ថ្នាំដល់សត្វជ្រូក

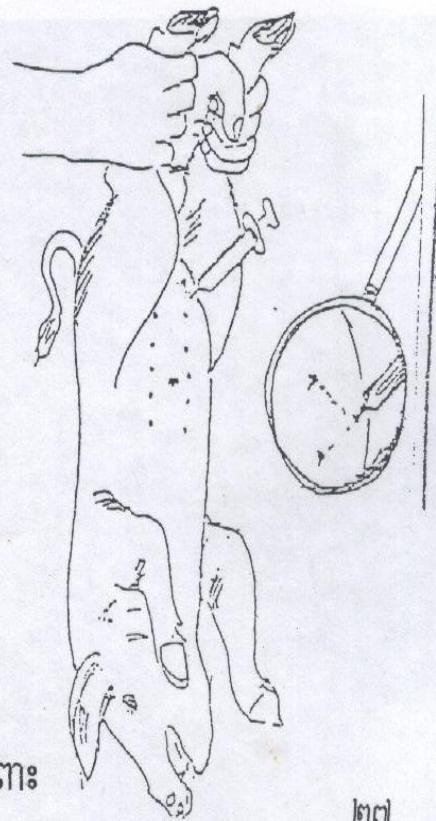
ចាក់សាច់ដុំក្តៅ

ចាក់សាច់ដុំក

ចាក់ក្រោមស្បែក

ចាក់ប្រហោងពោះ

ជំងឺប៉េស្តជ្រូក
(HOG CHOLERA)

ជំងឺប៉េស្តជ្រូកជាជំងឺឆ្លងដ៏សាហាវមួយ ដែលបង្កឡើងដោយវីរុសឈ្មោះ ប៉េស្តិវីរុស (Pestivirus) ។ ជំងឺនេះកើតលើជ្រូកទាំងតូចទាំងធំ ជាពិសេសកូនជ្រូក ងាយទទួលជំងឺជាងសត្វពេញវ័យ ។ ជំងឺនេះមានអត្រាស្លាប់ ៩៥-១០០ ភាគរយ ។

ក/រោគសញ្ញា:

- ដំបូងសត្វត្រូវញាក់ កំដៅឡើងពី ៤០-៤១ ០ C
- សត្វមិនស៊ីចំណី ទល់លាមក បន្ទាប់មកសត្វរាត យ៉ាងខ្លាំង ហើយលាមកមានពណ៌លឿងខ្ចី ប្រផេះ
- មានពណ៌ក្រហមជាំ ឬ ពណ៌ស្វាយនៅមុំពោះ ភ្នៅ ក និង ត្រចៀក ។
- ហើមមុខ , ពពិតភ្នែក ។

ខ/ការព្យាបាល និងការចាក់ថ្នាំការពារ:

(ចំពោះកូនជ្រូកកើតជំងឺនេះគ្មានថ្នាំ ព្យាបាលទេ តែមានថ្នាំសំរាប់ចាក់ការពារជំងឺនេះ)

+ កម្មវិធីចាក់ថ្នាំការពារប្រព្រឹត្តទៅពីរលើក:

-លើកទី១ ជ្រូកអាយុ ៤៥ ថ្ងៃ -លើកទី២ ជ្រូកអាយុ ៧៥ ថ្ងៃ	}	<p>ចំពោះកំរិតចាក់យើងមិនអាចកំណត់បានឡើយ
គឺអាស្រ័យទៅលើការកំណត់របស់ក្រុមហ៊ុនផលិត</p> |
|--|---|--|

ជំងឺកញ្ជីលជ្រូក

(ERYSIPELA)

ជំងឺនេះបង្កឡើងដោយបាក់តេរីឈ្មោះ អេរីស៊ីពីឡូទ្រីច (Erysipelothrix) ក្រាមបូក។ បាក់តេរីនេះចូលចិត្តរស់នៅ ក្នុងរាងកាយសត្វ និងនៅក្នុងអាមីដាវរបស់ជ្រូកដែលមានសុខភាពល្អ ។ វាចូលទៅក្នុងខ្លួនជ្រូកតាមមាត់នៅពេលជ្រូកស៊ីចំណីដែលមានបាក់តេរី ឬ អាចចូលតាមស្បែក បើសិនជាស្បែកនោះមានស្នាមរបួស ។

ក/រោគសញ្ញា

- សត្វគ្រុនក្តៅរហូតដល់ ៤២ អង្សាសេ
- មិនស៊ីចំណី មានពណ៌ក្រហមលើស្បែករាងដូចត្បូងថ្លៃ
- រលាកសន្លាក់ ខ្លើមជើងពិបាកដកដង្ហើម ក្អក

ខ/ការព្យាបាល និង ការចាក់ថ្នាំការពារ

- ប៉េនីស៊ីលីន ១មល/១០គក្រ ចាក់២ដង/ថ្ងៃព្យាបាល៥ថ្ងៃ
- ករណីរលាកសន្លាក់រ៉ាំរ៉ៃ បេតាមេតាហ្សូន ២-៥មក្រ/គក្រ ចាក់សាច់ដុំ ១ថ្ងៃចាក់ម្តង
- អូរ៉េអូមីស៊ីន (Aureomecine) ១០-២០ មក្រ/ទំងន់ជ្រូក១គក្រ
- ត្រូវធ្វើការចាក់ថ្នាំការពារលើជ្រូក ចាប់ពីពេលផ្តាច់ដោះឡើងទៅ

ជម្ងឺសាទឹកជ្រូក

Pasteurella

ជម្ងឺនេះបណ្តាលមកពីបាក់តេរីឈ្មោះ ប៉ាស្ត័ររ៉េឡាមូលតូស៊ីដា (Pasteurella multocida) ដែលបណ្តាលអោយសត្វបាត់បង់ភាពស៊ាំ និងអត្រានៃការលូតលាស់យឺត ហើយកើតនៅលើជ្រូកគ្រប់ប្រភេទ និងគ្រប់រដូវ ។

ក/រោគសញ្ញា

- គ្រុន កំដៅឡើង ៤២ អង្សាសេ , មិនស៊ីចំណី
- មានចេញឈាមនៅគ្រប់ភ្នាស
- សត្វ ពិបាកដក ដង្ហើម ហើយក្អកដូចកើតរបេង ឬ ក្បៀនអាចម៍ ។

ខ/ការព្យាបាល និងចាក់ថ្នាំការពារ:

- ស្រ្តីបតូមីស៊ីន ឬតេរ៉ាមីស៊ីន ក្នុងកំរិត១៥-២០មក្រ / ១គក្រ
- អុកស៊ីត្រីន ចាក់សាច់ដុំ ១មល/១០ គក្រ ចាក់១ថ្ងៃ , ម្តងព្យាបាល៣-៥ថ្ងៃ
- សូតាប៉ែន ១មល/១០គក្រ ចាក់សាច់ដុំ ឬក្រោមស្បែក , ៣ថ្ងៃចាក់ម្តង

+ ចំពោះវ៉ាក់សាំងជ្រូកចាក់ពីរលើក:

- លើកទី១ នៅពេលជ្រូកអាយុ ៤០ ថ្ងៃ
 - លើកទី២ ជ្រូកអាយុ ៧០ ថ្ងៃ ។
- } ចំពោះកំរិតចាក់យើងមិនអាចកំណត់បានឡើយ គឺអាស្រ័យទៅលើការកំណត់របស់ន្រ្តផលិតកម្មហ៊ីត

ជំងឺអុតក្លាម

Food and Mouth Disease

ជំងឺអុតក្លាមជាជំងឺមួយដែលបង្កឡើងដោយវីរុស ហើយវាច្រើនកើតលើសត្វដែលមានក្រចកជើងឆែក ។

ក/រោគសញ្ញា

- មាត់ - គឺកើតលើភ្នាសស្លើងនៃអញ្ចាញធ្មេញ
 - ភ្នាសស្លើងក្រអូមមាត់
 - ហើមអណ្តាត សត្វហៀរទឹក មាត់ ។ល ។
- ជើង ធ្វើអោយក្រចកជើងស្អុយ, សត្វពិបាកដើរ
- ដោះ ធ្វើអោយមានការហើមរលាកក្បាលដោះ ,
ដោះរីកធំ

ខ/ការព្យាបាល:

- ប្រើសារធាតុសំលាប់មេរោគដើម្បីលាងកន្លែងរលាក
- អាចប្រើទឹកម្ហូរដើម្បីលាង (ក្រូចឆ្មារ ស្លឹក អំពិលស្មៅរ)
- លាបថ្នាំក្រហម អ៊ុយ៉ូត ១០% ឬ ប៊ូ ដីមេទីឡែន
- ប្រើថ្នាំចាក់ដើម្បីទប់ជំងឺផ្សេងៗដូចជា: ប៉េនីស៊ីលីន និង វីតាមីនសេ

គ/ ការការពារ

- អនាម័យ ផ្តល់ទឹក ផ្តល់ចំណី គ្រប់គ្រាន់
- ធ្វើវ៉ាក់សាំងការពារជំងឺជាមុន
- ហាមធ្វើចរាចរសត្វឈឺ , បំបែកសត្វឈឺ ចេញពីសត្វជា ។

ជំងឺអង្កែព្រូក

ជំងឺអង្កែ ឬរមាស់សើស្បែក បណ្តាលមកពីមេ កម រស់នៅគល់រោម ។ កើតឡើង ញឹកញាប់ធ្ងន់ធ្ងរ ចំពោះ ជ្រូកដែល ខ្វះអនាម័យមិនបានដុសលាងសំអាតខ្លួនសត្វ ។ ជំងឺនេះឆ្លងពីមួយទៅមួយយ៉ាងឆាប់រហ័ស ។

ក/រោគសញ្ញា:

- ជ្រូករមាស់ខ្លាំង ត្រដុស នឹង សសរ ជញ្ជាំងទ្រូង
- នៅលើដងខ្លួនជ្រូកមានក្រមុំរ ជាពិសេសនៅតុម្តត្រចៀក
- ជ្រូកមិនសូវស៊ីចំណី ដេកមិនលក់ ចុះស្គម
- ករណីធ្ងន់ធ្ងរ ស្បែកដំបៅចេញ ទឹករងៃ

ខ/ការការពារ:

- បំបែកជ្រូកកើតអង្កែព្រូកជា
- ឧស្សាហ៍ធ្វើអនាម័យ ទ្រូង ស្នូកទឹក ចំណី ។

គ/ ការព្យាបាល:

- ដុសលាងជ្រូកដោយទឹកក្តៅឧណ្ហៗ ជាមួយសាប៊ូ
- ចាក់ថ្នាំ អ៊ីវ៉ូម៉ិច២២% (Ivomectine) ចាក់ក្រោមស្បែក ១មល/៣៣គក្រ ។